

De Barbet

's Mans beste vriend

“Sommigen zeggen wel eens dat een Barbet niet vóór je jaagt, maar mét je jaagt”

Bij de eerste aanblik van een Barbet zal men het niet snel denken, maar onder de bos met vriendelijke krullen schuilt een prachtige allround jachthond. De naam dankt het ras aan de grote kop met haar (Barbe = baard in het Frans). De Barbet wordt ook wel 'Franse Waterhond' genoemd en is de grotere broer van de Spaanse-, Italiaanse- en Portugese Waterhond. Ook de 'Friese Wetterhoun' en 'Ierse Waterspaniël' kunnen als familie worden beschouwd.

De oorsprong van het Barbet ras is niet eenduidig te achterhalen, maar op schilderijen uit de 16e en 17e eeuw worden reeds waterhonden afgebeeld die sterk lijken op het huidige type. In de Honden Encyclopedie van 1794, (*l'Encyclopédie Méthodique*), vinden we de volgende beschrijving van de Barbet; "Een grote jachthond, met een gekrulde vacht". Zij apporteert, gaat te water en wordt gebruikt voor de jacht op vossen'. Iets eerder in deze eeuw vinden we een mooie uitspraak over het karakter van de hond. De filosoof en schrijver Voltaire, die niet zo gesteld was op mensen, roemde de vriendschap en loyaliteit van de hond. In een brief aan graaf Schomberg (1769) schreef hij; "*Les chiens barbets ont beau avoir la réputation d'être les meilleurs amis du monde*" (De Barbet heeft de reputatie om de beste vriend ter wereld te zijn).

De waterrijke moerassige Franse gebieden waren van origine het werkterrein van de Barbet. De hond werd vooral gebruikt bij de jacht op

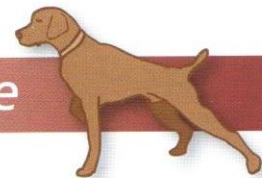
veerwild, waarbij hij de vogels eerst opstootte om vervolgens het apporteerwerk te verrichten. De Barbet heeft een goede neus en een natuurlijke focus op vogels. Hij heeft een kenmerkende dikke wollige vacht welke iets fettig is. Wanneer de hond te water gaat sluit de vacht zich, waardoor de huid niet nat wordt. Het beschermt de hond effectief tegen kou, waardoor hij zelfs bij vorst door de sloot gaat. Om de vacht hanteerbaar te houden wordt het sinds jaar en dag kort geknipt, want het ras kent geen ruiperioden. De afgeknipte haren werden vroeger verwerkt tot een soort vilt voor de bekleding van hoeden aan de binnenkant. Tegenwoordig maken alleen hobbyisten nog handschoenen of sokken van het haar.

Voor een tentoonstelling zijn lange haren gewenst, maar bij de jacht zeker niet. Door de lange vacht kan de hond verstrikt raken in struiken en dan moet de baas te hulp schieten om de hond

te bevrijden. Meestal gebeurt dit achter een veldje met heup-hoge brandnetels zodat je zelf ook niet ongeschonden blijft. Het haar op de kop moet regelmatig gekortwiekt worden, anders wordt het onmogelijk voor de hond om het apport te markeren. Wat losse uitgedunde haarstrengen kunnen eventueel als zonnebril functioneren in de zomer. Eigenaren die met hun hond ook shows bezoeken, binden de krullen soms op in een staart, omdat de keurmeesters het niet waarderen als de vacht geknipt is.

Het eerste Nederlandse nest

In Nederland werd het eerste Barbet-nest geboren in 2005 bij kennel Quaciendas. In 2008 werd de Barbetclub opgericht. Sindsdien zijn er ruim 350 pups geboren en enkele tientallen geïmporteerd. Er is een goede samenwerking met fokkers uit het buitenland waardoor we - tot voor kort - gemakkelijk pups konden uitwisselen voor het fokprogramma.

Karen Kaptein neemt het apport van haar Barbet aan tijdens een KNJV proef.

“De dikke wollige vacht sluit zich in het water, waardoor de huid niet nat wordt”

De nieuwe Rabies-wetgeving maakt dit een stuk moeilijker (zie het artikel elders in dit blad). De kleine populatie, wereldwijd minder dan 3000, is kwetsbaar en vergt een zorgvuldige berekening van o.a. inteelt-coëfficiënten om te bepalen welke combinaties kunnen zorgen voor nageslacht. Dit jaar worden circa tien nesten verwacht, waarvan de pups veelal voor de geboorte gereserveerd zijn. De belangstelling voor het ras is groeiende. Deze interesse is er niet altijd geweest. Bijna was het ras uitgestorven door de opkomst van de populaire Poedel. In Frankrijk wordt de Poedel 'Caniche' genoemd waarin het woord 'canard' (eend) terug te vinden is. Naar alle waarschijnlijkheid heeft de Poedel zijn roots in de Barbet liggen. Het is een verfijndere, elegantere variant die razend populair werd ten koste van de originele robuuste Barbet. Het Franse Waterhondenras raakte vergeten en na het uitbreken van de twee wereldoorlogen, was de Barbet nagenoeg uitgestorven. In de jaren '70 werd door de inspanning van een kleine groep liefhebbers de Barbet teruggefokt. Het ras krabbelde voorzichtig weer op. Tot 1986 was de Barbet ingeschreven bij de Staande Honden in groep 7. Na deze datum vond men

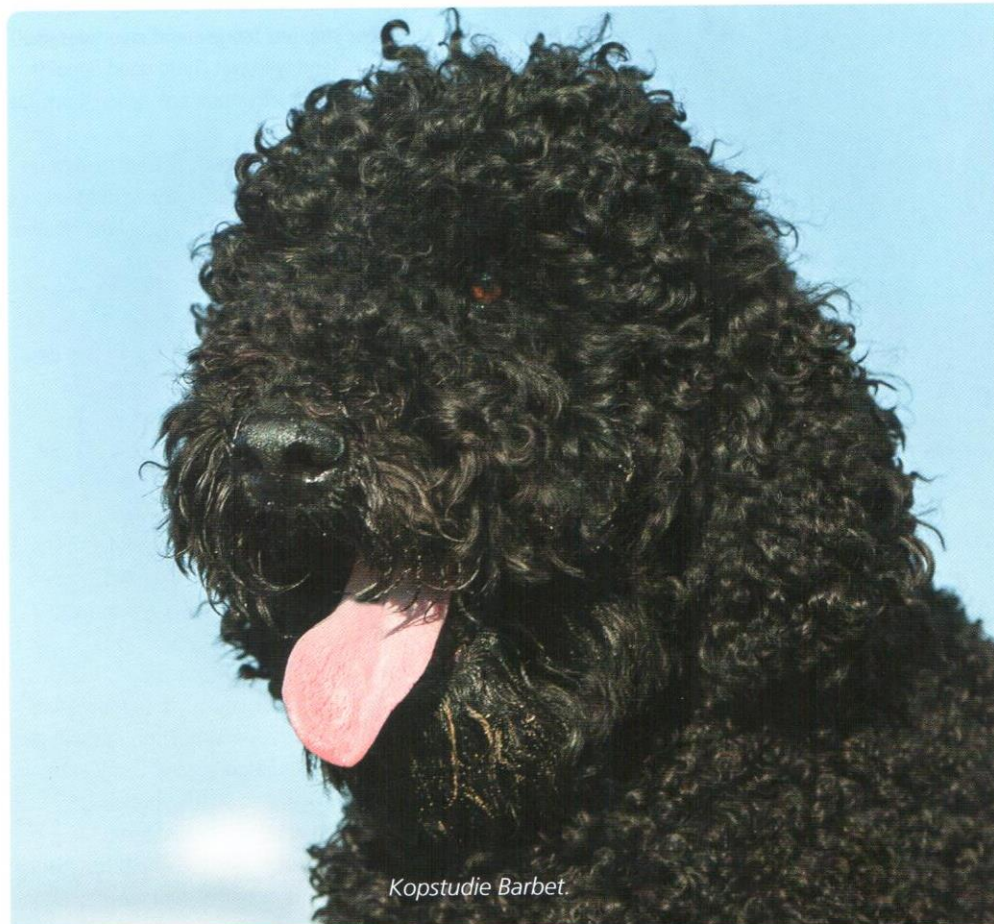
een indeling bij de Waterhonden logischer en verschoof de FCI het ras naar groep 8 bij de Retrievers, Spaniëls en Waterhonden.

Rasbeschrijving

Het belangrijkste kenmerk van de Barbet is de vacht, die hierboven reeds is beschreven. In de officiële documentatie staat dat de schofthoog-

te voor reuen tussen de 58 en 65 cm moet liggen. En voor teven tussen de 52 en 61 cm. Het gewicht ligt gemiddeld tussen de 20 kg en 28 kg. Het Barbet lichaam is iets gestrekt en het gangwerk is soepel met veel stuwung vanuit de achterhand. De hals is kort en krachtig zodat de hond gemakkelijk zijn apport kan optillen.

De neus is breed en groot, waarbij de snuit iets korter is dan het hoofd. De ogen zijn rond van vorm en bij voorkeur donkerbruin. De oren zijn laag ingezet, ter hoogte van het oog en zo lang dat ze voorbij de neus reiken als je ze naar voren brengt. De staart is laag ingezet en mag niet boven de rug gedragen worden. Bij het uiteinde heeft het een kleine krul, wat een crochet heet. De vacht is vaak zwart of bruin, al dan niet met een witte aftekening. Ook andere kleuren, zoals wit, grijs en fawn, zijn toegestaan. Het algemene beeld van een Barbet is een robuust, stevig en natuurlijk voorkomen. In de Franse taal kent men het spreekwoord; 'Crotté comme un Barbet'. (Modderig als een Barbet). Dat zegt genoeg over het uiterlijk van een Barbet na een regenachtige dag in de natuur. Onze vriend is namelijk altijd in voor actie buitenshuis en vindt het heerlijk om een waterpartij of modderpoel te doorzoeken. Het ras kent een enorme werklust en is zeer baasgericht. Opvallend is hun blijmoedigheid en grote intelligentie. Ze houden van mensen, jong, oud, bekenden of vreemden.

Kopstudie Barbet.

Ze zijn zeer gehecht aan de familie en willen altijd bij je zijn. Bij de jacht lopen ze in de buurt en houden voortdurend oogcontact met de baas. Ze gaan niet op eigen houtje ver weg. Ze hebben een stabiel karakter en blaffen van nature weinig. Binnenshuis zijn Barbetten rustig en ploffen neer onder je stoel of de tafel. Als pups schaduwen ze je continu tot ze bekend

zijn met jouw routines en bewegingen. Maar pak je je jas, dan willen ze mee en staan ze bij de deur te springen van plezier. De Barbet past zich altijd aan, als hij maar bij je kan zijn. Ze zijn dus absoluut niet geschikt om in een buitenkennel te houden. Steeds meer Barbet eigenaren vinden de weg naar de KNJV, waar ze met hun honden trainen en meedoen aan de proeven of

MAP's. De Barbet is een snelle en makkelijke leerling.

Wil u meer weten over de Barbet als jachthond dan kunt u terecht op de site www.Barbetclub.com of bij ondergetekende. Karen Kaptein, Barbetkennel Aquatilia, www.aquatilia.nl

Een dubbel praktijk interview

De jonge rasvereniging van de Barbet organiseert nog geen eigen veldwedstrijden, maar wel 1x per jaar een Kampioensclubmatch. Op deze dag kunnen Barbet-liefhebbers elkaar ontmoeten en ervaringen uitwisselen. Zo raakte ondergetekende in gesprek met de voorjagers Peter en Ger van de Geijn, die al 25 jaar actief zijn bij de KNJV. Omdat het mij en mijn hond nog niet gelukt was om het B-diploma te halen, was ik erg nieuwsgierig naar hun verhalen en tips.

Peter en Ger van de Geijn.

Peter en Ger vertelden enthousiast over de resultaten van hun nog jonge Barbet op de KNJV-proeven en de MAP's. Met hun Gytte, die voluit 'Dana Snow Diamond van de Strijpse Vesta' heet, gingen ze al op jonge leeftijd naar de training. Na twee eerdere honden, een Golden Retriever en een Wetterhoun was dat de belangrijkste les die ze geleerd hadden; ga direct met de pup beginnen aan de juiste voorbereiding van de jachtlessen. Zo kwam het dat Gytte, nauwelijks twee maanden oud,

aanschoof in de K2 puppy-klas van Maas en Waal. Ze toonde direct opvallend veel interesse voor het wild. Natuurlijk was het allemaal nog heel speels en werd er nog geen druk op de pup gezet. Maar het was Ger en Peter van begin af aan duidelijk dat 'Gytte en Jacht' een goede combinatie was. Rond haar 11e maand werd het tijd voor serieuze oefeningen en gingen ze verder trainen bij de KNJV in het gewest Gelderland. Iedere zaterdag werd er stap voor stap iets toegevoegd en er was veel en afwisselend wild wat Gytte goed oppakte. Niet alleen veerwild, maar ook hazen, bunzing of een waterkonijn.

Met 16 maanden schreven ze haar in voor de KNJVproef in Veenhuizen, waar ze het C-diploma haalde. En een paar maanden later haalde ze in haar eigen regio de B-proef.

Wonderlijk was dat het onderdeel waarbij ze meestal struikelden nu vlekkeloos verliep. "Het 'vooruit sturen' en 'voor-komen' op de fluit, daar zagen we het meeste tegen op", zegt Ger. "Gytte vertrekt met veel enthousiasme en neemt goed afstand, maar ze komt vaak niet direct terug als er gefloten wordt. Ze wil eigenlijk dat apport nog vinden. Maar bij de proef in Afferden was het anders. Het snerpemde geluid liet haar bij toverslag omkeren en we kregen een 10, met applaus van de toeschouwers".

"Wat we nog leuker vinden, is de Meervoudige Apporteer Proef, de MAP. Dit is iets wat de Barbet op het lijf geschreven is", zegt Peter. "Ze zijn intelligent en weten voor elk probleem een oplossing te bedenken". "Inderdaad", voegt zijn wederhelft toe, "Hoe afwisselender de opdracht, hoe meer ze uitge-

"In de winter worden Spaniëls moe en koud, terwijl de Barbet ongehinderd de hele dag door kan gaan"

daagd worden. Gytte zal zich niet snel laten afschrikken. Water, brandnetels of bramen, ze zoekt voorzichtig en met beleid verder. Haar dikke vacht beschermt haar goed.

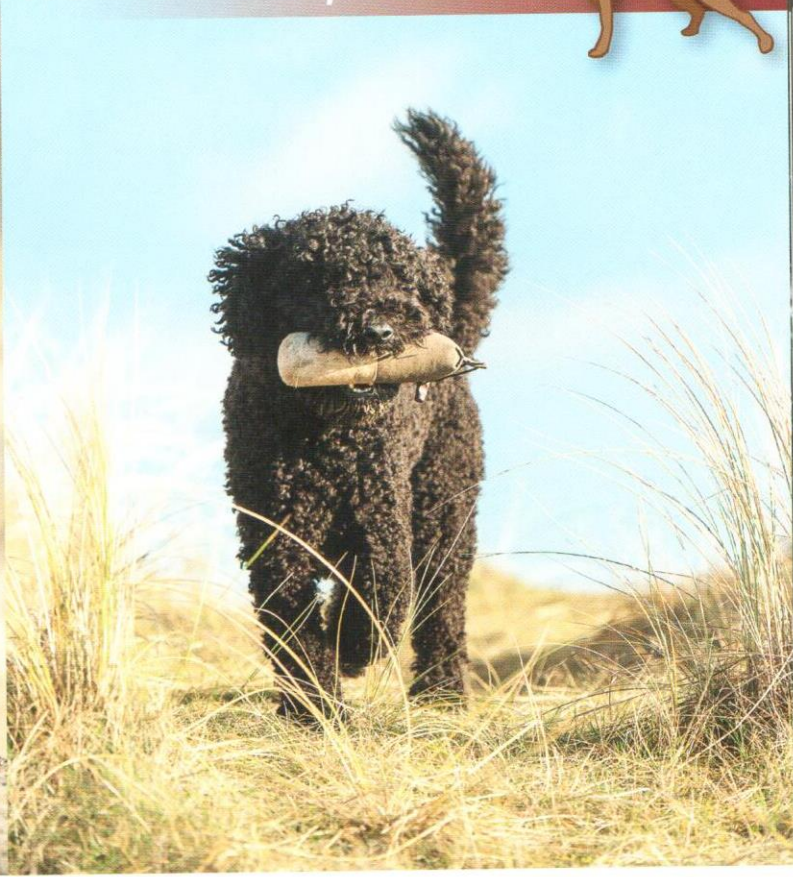
Ze zal ook niet zomaar in een sloot springen. Labradors zie je wel eens met vier poten tegelijkertijd in het water plonzen, maar dat doet Gytte niet."

Dát laatste herkende ik helemaal. Ook mijn Barbet, Distel, gaat met beleid het water in. Soms moet dat persé 15 meter verder op, omdat daar een beter plekje is. Door het riet denderen doet ze ook niet, ze zoekt gewoon een opening die er al is.

Sommigen zeggen daarom wel eens dat een Barbet niet vóór je jaagt, maar mét je jaagt; Ze volgen niet klakkeloos en blind, bevelen op, maar ze denken zelf na.

Ik vertelde hen het voorval van toen Distel nog jong was en ik het zwemmen wilde oefenen.

In een waterrijk gebied gooide ik op een warme zomerdag, haar speeltje naar een eilandje. Ze ging te water en stak over. Ik kon haar op het eiland niet meer zien, want het riet was hoog. Alleen de wuivende halmen verraadden waar ze liep. Ze bleef wel heel lang weg en na een tijdje pakte ik de fluit, waarop ze

terugkwam. Met niets, dacht ik. Maar Distel ging voor me zitten en ik opende haar bek en ik zag een grijs-groen ei. Helemaal intact. Blijkbaar was ze op een nest gestoten en had ze bedacht dat dit iets was wat naar de baas moest. Peter en Ger beschreven vervolgens een gebeurtenis waarbij Gytte na een zwempartij aan de overkant stond met het wild in haar bek en toen plots van route veranderde. Ze had gezien dat er verder op een brug was en liep via de makkelijke verbinding terug. "Typisch een Barbet!", zeiden we in koor. Zelf nadenken wat de beste oplossing is. En die is soms anders dan wat de baas had gedacht.

En wat is Gytte's beste onderdeel op de proeven? "Markeren", zeggen Peter en Ger in stereo. "Ze heeft een goede focus, is heel geconcentreerd. Ze rent niet in een rechte lijn op het apport af. Ze buigt altijd een beetje af, pakt de wind, zodat ze het wild in de neus krijgt. Zo mist ze het niet." Ook dit herken ik precies bij mijn eigen Barbet. Ik vertel hen dat ik wel eens dacht dat Distel een bril nodig had omdat ze vlak langs het apport liep en het niet vond. Later leerde ik dat als het windstil is, er weinig verwaaiing is van het wild, waardoor ze het niet ruikt.

Het valt me op, zei ik, dat je zoveel progressie maakt door te trainen. Ook dit beaamt het enthousiaste echtpaar van Geijn. De neus wordt steeds beter door te oefenen en de Barbet heeft een enorme wil om de baas van dienst te zijn. Die wil is er vanaf het begin,

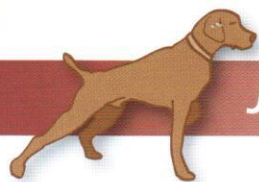
maar de prestaties komen door te oefenen. We zijn het er over eens dat de Barbet makkelijk te trainen is, door de combinatie van schran- derheid en de baasgerichtheid. We nemen afscheid met de afspraak om volgend jaar eens samen een proef te doen. Onbekend maakt onbemind zegt het gezegde,

vandaar dat je de Barbet nog niet veel op het Nederlandse jachtveld ziet. De jachtgenen van -de Barbet gaan echter vele eeuwen terug en het is fascinerend om te zien hoe een 8 weken oude pup al geïnteresseerd naar fladderende vogels staart. In andere landen wordt de Barbet ook in de praktijk ingezet.

foto: Peter Stern

Crotte comme un Barbet oftewel modderig als een Barbet. Een waterparij of modderpoel doorzoeken vinden Barbets heerlijk.

Julian en Wendy Preston

In Groot-Brittannië wonen Julian en Wendy Preston, grenzend aan een uitgestrekt natuurgebied. Zij zijn de eigenaren van Barbetkennel Novaforesta. In het jachtseizoen, van 1 oktober tot en met 1 februari, doen ze wekelijks mee met de jacht op fazanten. Soms worden ook patrijzen en houtsnip geschoten.

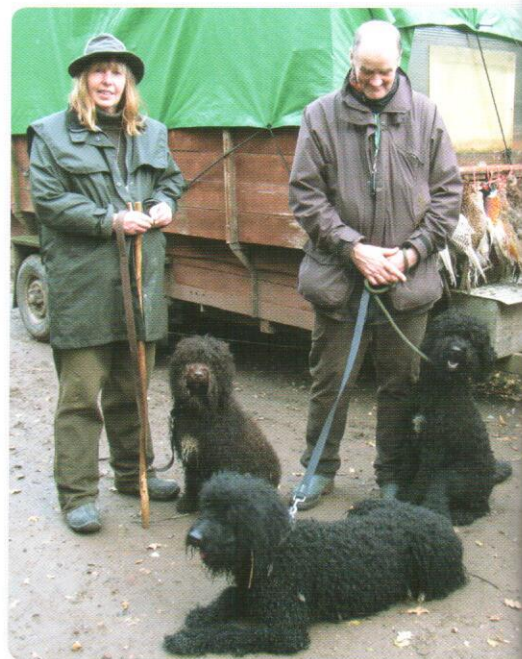
Wendy vertelt dat ze dat doen met 'Driven shoots'. Hierbij staan de jagers aan één kant in het veld en aan de andere kant staan de 'Beaters'. Zij drijven het veerwild op in de richting van de jagers. De honden moeten stil zijn terwijl iedereen zich in positie brengt en als de groep gaat lopen gaan de honden vlak voor de drijvers uit, aan het werk. Hierbij moeten ze de fazanten die zich schuilhouden vinden en in de lucht jagen. Al het andere wild wat ze tegen komen, zoals herten en konijnen moeten ze negeren, terwijl dat soms vlak langs de drijvers weglucht. Ook het lawaai dat de Beaters maken en de gewerschoten, die steeds luider worden als we de jagers naderen, moeten ze negeren. De jagers hebben vaak een eigen hond mee dat het geschoten wild apporteert. Ze moeten goed opletten waar het wild valt en alleen dát apport ophalen. Zodra de jacht is afgelopen stopt al het schieten en wordt het verloren wild gezocht. Alle honden, jagers en Beaters doen hieraan mee, want het is belangrijk dat aangeschoten vogels gevonden worden en niet onnodig lijden. Ook voorkomen we zo dat dit vossen en ratten aantrekt. De honden moeten een goede neus hebben om het wild zonder markering te vinden. Soms is de vogel aangeschoten, maar nog niet dood. Dit zijn de moeilijkste apporten voor een hond omdat de vogel flink kan tegenstribbelen.

"Mijn honden, Be-bop en Martha", zegt Wendy, "hebben een paar uitstekende apporten gedaan op deze manier. Ze pakken het gewiekte dier goed vast om te voorkomen dat het ontsnapt en tegelijkertijd

is hun beet zacht, waardoor de fazant later nog gegeten kan worden. De dames komen de vogel netjes voorbrengen waarna ik de vogels doorgeef aan Julian om de klus af te maken." Bij de Driven Shoots doen ook Labradors en Spaniëls mee.

Wendy: "In vergelijking tot deze twee is de Barbet stabiel, niet overenthousiast en hij heeft een goede neus. Voor het dichte struikgewas zijn Spaniëls beter omdat ze kleiner zijn. Echter in de winter, als het de hele dag regent, dan worden Spaniëls moe en koud, terwijl de Barbet ongehinderd de hele dag door kan gaan. Hun dikke vacht beschermt hen goed tegen kou, maar ook tegen prikkeldraad of doornstruiken. Wij trimmen de vacht op 2 cm lengte zodat ze er enerzijds bescherming van hebben en anderzijds niet vast komen te zitten in struiken."

"Op een doorsnee dag zijn er zes of zeven drijfjachten op verschillende locaties. We lopen van de ene plek naar de andere. Als het verder uit elkaar ligt gaan we met de Landrover of in een huifkar achter de tractor. De ene week is er veel te doen en de andere week is het rustig. Ook gedragen de honden zich de ene keer beter dan de andere keer, maar dat schijnt bij de meeste rassen zo te zijn. In ieder geval vinden ze het altijd erg leuk. Zodra ze de voorbereidingen zien, worden ze al enthousiast. Voor Julian en mij is het een leuke dag buiten en we krijgen van de jagers een onkostenvergoeding voor de lunch- en reiskosten. Per jaar betalen de jagers € 2000 of meer aan pacht, om hier op een locatie te mogen jagen. De laatste

Wendy Preston (links).

dag is echter voor de Beaters. Op deze dag leent Julian een geweer en gaat met Be-pop het veld in. Martha zou dit jaar ook meegaan maar kreeg 11 puppies, dus dat schuift een jaar op."

Tekst: Karen Kaptein / Foto's: Arista Fotografie

"De MAP is op het lijf van een Barbet geschreven"

De liefde voor water zit er al jong in.

Foto: Peter Star